

turam sacram. uas ecclesiam xpi sine sanguine non fore missio et no-
 guinis xpi effusione redempti non sumus. Necessitate ergo exemplaria
 caelestium his mundari ipsa autem caelestia melioribus hostiis quam
 cesset per hostias spirituales modo mundare. Unde propheta immolatio
 laudis et alibi sacrificium laudis honorifica autem. Non enim
 ut scilicet ihesus introiit exemplaria uerorum sed in ipsum caelum ut appa-
 reat uultui pro nobis neque ut sepe offerat semetipsum quemadmodum per
 intrat in caelum per singulos annos in sanguine alieno. Non in manu faci-
 num sed in ipsum caelum iussione dei creatum ut appareat nunc uultui
 sicut et iohannes in epistola sua dicit aduocatum habemus apud patrem ihesum
 scilicet propitiatio pro peccatis nostris non solum pro nobis sed etiam pro tota
 Alioquin oportebat cum frequenter pati ab origine mundi nunc autem se
 summatione spulorum ad summationem peccati per hostiam suam
 quemadmodum statutum est hominibus semel mori post hoc autem
 sic et xpi semel oblatus ad multorum exaurienda peccata secundo
 apparebit expectantibus. scilicet salutem. episcopus frequenter oportuerat eum
 cessarium fuerat ut si uoluit scilicet ababel dum per singulas generatis per
 ut passus fuit scilicet qui semper habuit scilicet quod redemisset sed noluit
 semel passus mundum in consummatione seculi redemit et destruxit
 nostra uel mortem hoc est diabolum autem exauri peccata id est tollenda se-
 ne peccato apparebit unde apostolus alio loco dicit qui non nouerat pro
 pro nobis peccatum fecit. ideo in secundo aduentu sine peccato appare-
 catur tollatur impius ne uideat gloriam dei iustis uero in claritate a-
 bit. unde dictum est beati mundi corde qui ipsi diu uidebunt peccatori
 ma serui uideant et confundantur quia uidebit eum omnis oculus et
 pupunxerunt. Umbram enim habens lux bonorum futurorum non
 imaginem rerum per singulos annos hisdem ipsis hostiis quas offerat
 sinenter numquam potest accedentes perfectos facere alioquin non
 offerri ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati cultu
 melius mundi sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos an-
 in possibile enim est sanguine aurorum et heretorum auferri peccata
 bra fuit non ipsa ueritas requiescebant peccata ad tempus et non ren-
 tur sic erat fuisse et redemptio sine cessatione desinenter semper

146A) *Si tu iniustus iniuste indicas iustum, multo magis deus iustus te iuste indicabit iniustum*⁴⁹.

K fol. 15^v *His verbis ostendit apostolus, quia nec Iudei excusabiles erunt pro ignorantia, quia legem acceperunt, nec gentiles, quia per creaturam potuerunt agnoscere creatorem* (zu Rom. 2,12) = B fol. 44^v, Ess fol. 7^v. – V (MIGNE PL 134, 149A) *His verbis ostendit apostolus, quia nec Iudaei excusabiles pro ignorantia, quia legem acceperunt, nec gentiles, quia per creaturam potuerunt agnoscere creatorem.*

K fol. 16^v–17^r *Iudei in lege dei requiescebant, quia* (korr. aus *quae*) ... *a curis terrenis vacabant* (zu Rom. 2,17). – V (MIGNE PL 134, 150D–151A) *In lege dei requiescebant, qui ... a curis terrenis vacabant.*

K fol. 17^v *Subintellegendum tamen reliquit in Eisaia propheta* (zu Rom. 2,24). – V (MIGNE PL 134, 152B) *Sed intelligendum tamen reliquit in Isaia propheta.*

K fol. 17^v *Fallax deus, qui* (korr. aus *per*) *quod promisit, implere non potuit* (zu Rom. 2,24). – V (MIGNE PL 134, 152C) *Fallax deus: quod promisit, implere non potuit.* – Arnobius Iunior, *Commentarii in psalmos* ps. 104, hrsg. von DAUR, CC 25, S. 158: *Si vere deus erat, qui cum Abraham locutus est, cur quod promisit, implere non potuit?*

K fol. 19^r *Omnis autem homo mendax, quia omnis homo nascendo et vivendo contraxit peccatum* (*nascendo – peccatum* am Rand nachgetragen; zu Rom. 3,4). – V (MIGNE PL 134, 155A) *Omnis autem homo mendax, quia homo.* – Vgl. Augustinus, *Quaestiones in Heptateuchum* III (*Quaestiones Levitici*) qu. 91, hrsg. von FRAIPONT, CC 33, S. 232: *omnis homo advena est nascendo et incola vivendo, quoniam compellitur migrare moriendo* = Hrabanus Maurus, *Expositiones in Leviticum*, MIGNE PL 108, 535D.

K fol. 19^r *propheta hoc versiculo* (korr. aus *vesiculo*) *suo tempore usus est* (zu Rom. 3,4). – V (MIGNE PL 134, 155C) *propheta hoc articulo suo tempore usus est.*

K fol. 20^r *secundum rationalem intellectum* (zu Rom. 3,6). – V (MIGNE PL 134, 157A) *secundum rationem, intellectum.*

K fol. 21^r *Neque enim audet servus peccare praesente domino* (korr. aus *Nam quando servus peccat praesente domino*) (zu Rom. 3,18). – V (MIGNE PL 134, 159A) *Nam quando servus peccat praesente domino?* – Vgl. Sedulius, hrsg. von FREDE S. 93 (= K); die Urquelle war Pelagius, *Expositiones*, MIGNE PL Suppl. 1, 1128, der aber eine andere Wortfolge hat (*servus domino praesente peccare*).

49) Siehe unten S. ### (Lantfranch!)

turam sacram. uasa ecclesiam xpi sine sanguine non fore missiora & nos sine san-
guinis xpi effusione redemptionem non sumus. Necesse igitur exemplaria quidam
caelestium his mundari ipsa autem caelestia melioribus hostiis quam istis. Ne-
cesse per hostias spirituales modum dare. Unde propheta immolatio sacrificium
laudis et alibi sacrificium laudis honorificauit me. Non enim in manu fac-
tus est ihesus introiit exemplaria uerorum sed in ipsum caelum ut appareat nunc
uultui dei pro nobis neque ut sepe offerat semetipsum quemadmodum pontifex
intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Non in manu factus homi-
num sed in ipsum celum iussione dei creatum ut appareat nunc uultui dei pro nobis
sicut etiam in epistola sua dicit aduocatum habemus apud patrem ihesum christum & ip-
se propitiatio pro peccatis nostris non solum pro nobis sed etiam pro totius mundi.
Alioquin oportebat eum frequenter pati a borigine mundi nunc autem semel in con-
summatione saeculorum ad ostensionem peccati per hostiam suam apparuit
& quemadmodum statutum est hominibus semel mori post hoc autem iudicium
sic et christus semel oblati ad multorum exaurienda peccata. Secundo sine peccato
apparebit expectantibus. scilicet episcopus frequentius oportuerat eum pati quod ne-
cessarium fuerat ut uiuoluit & ababel dum per singulas generas peccauerunt
ut passio fieret & qui semper habuisset quod redemisset sed noluit in istum
semel passus mundum in consummatione saeculi redemit et destruxit peccata
nostra uel mortem hoc est diabolum aut exaurit peccata id est tollenda secundo si-
ne peccato apparebit unde apostolus alio loco dicit qui non nouerat peccatum
pro nobis peccatum fecit. ideo in secundo aduentu sine peccato apparebit ut di-
catur tollatur impius ne uideat gloriam dei iusti uero in claritate appare-
bit. unde dictum est beati mundi corde qui ipsi dei uidebunt peccatores infor-
ma serui ut uideant & confundantur quia uidebit eum omnis oculus & qui eu-
punguerunt. Umbra enim habens lex bonorum futurorum non ipsam
imaginem rerum per singulos annos hisdem ipsis hostiis quas offerant inde-
finenter nunquam potest accedentes perfectos facere alioquin non cessassent
offerri ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati cultores se-
mel mundari sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit
impossibile enim est sanguinem aurore & hyrcorum auferri peccata. Um-
bra fuit non ipsa uertitas requiescebant peccata ad tempus & non remitteban-
tur sic etiam fuit & redemptio sine cessationem desinentur semper offerri